Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Konrad von Brundelsheim, Heilsbronn, Abt

Fragment: Sermones de tempore : Universitätsbibliothek Rostock, Fragm. theol. 152

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1840554312

Handschrift Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

propter quem deus venit ī carnē. q̄
hoc pr̄ibus promisit. Et quia fructus
eiusdem aduentus ī promissione prim.
nobis similit̄ est promissus: quippe q̄
semē abrahe sum⁹: et per remissionē
heredes. ut ad gall' iij° dicit̄: fiducialit̄
speremus ī eandem promissionē: ut no
bis sicut et illi ad iusticiā reputet̄. fide
lis em̄ est deus: qui nobis hoc quod ex
debito iusticie nobis debetur: nō nega
bit. Secūda causa aduentus dei ī carnē:
est caritas uenientis. Diligit em̄ nos
deus amore īeffabili. Et licet hoc deus
multipliciter dicēt ī scriptura: tn̄ q̄
homo dure ceruicis erat. uerbis crede
non potuit: nisi transiret caritas ī ef
fectū. Dixit em̄ deus vnicuiq̄ nostrū
iā dudū illud 2° P̄ . Sicut mater v
nicū amat filiū: ita te diligebā. Et ī
Jeremie xxxj°. In caritate perpetua di
lexi te. Et quia nichil erat ī hoīe prop
ter quod se diligendū speraret. ideo sus
pectam habuit homo caritatē dei. P̄t
quod deus hanc suspitionē de medio
tulit. dicens Ezechiel' xxxvj°. Nō propt̄
uos ego faciā: sed propter memetipm̄.
Et malachie Dilexi uos dicit dn̄s.
Et dixistis. In quo dilexisti nos. Quod
exponens Bernardus dicit. Hoīes cre
ati. et īgrati. tedio affecti. suspectas
habebant promissiones: dicentes hijs
qui dilectionē dei a dn̄o nūciabāt. Quo
usque tollitis aīās nostras. Multipha
ria multisq̄ modis olim p̄dicitis pacē.
et non venit: promittitis bona et ecce
turbatio. Quousq̄ dicitis pax pax et
non est pax. Spondet et nō exhibet
uerbis quomō ergo iā credem⁹ opus
magis opē uerba firmari probet nūcios
suos ueridicos si inde nūcij eius sunt:
et veniat ipē ut sepe promiserūt. Vn̄
singuli dicere poterant illud Judicū
Quō tu dicis q̄ ames me. cū animus tu⁹
non sit mecū. Non ergo surgo: nō susci
tor: non excucior de puluere: nō respiro
ī spe: si non ipē descendens. Deus itaq̄
ad hos clamores mia motus. qui sic
2° P̄ dicitur. Non wlt deus perire aī
mas. sed retractat cogitans ne penitus
pereat qui abiectus est: ueniens aut̄
dixit illud ysaye Ego ipē q̄ loquebar
ecce assū. Et homo factus. tn̄ dulcedis
et dilectionis exhibuit hoībus: et tā
amabilem se prebuit oībus: ut duissi
mi cordis sit quisquis eū nō diligit
toto corde: offerens tā supra modū max
imā caritatem: qua maiorē nēo habu
it ī celo et ī terra. De quo Bn⁹. Vere ī
nullo ɔmendat deus sic suā caritatem:
quā ī misterio passionis et īcarnatiōis
eius: ī nullo sic reuelatur caritas ei⁹.
uel pietas. In nullo sic apparet benig
nitas eius. q̄ ī hūanitate: nā potencia
eius occultata est: qm̄ ī infirmitate
uenit: sapiencia eius abscondita est:
placuit enī ei per stultitiam saluos
facere credentes. Nōne stultū se fecerāt
deus: qui pro īimicis ī mortē tradidit
aīām suam: et que nō rapuit exsoluebat.
Nōne ebrius erat vino caritatis: et ī
memor sui ɔtra ɔsiliū petri dicentis:
propicius esto tibi. cū dicēt se passurū.
Quare autē tā supramodū hoībus
ostendit caritatem. Racio est: quia int̄
oēs affectus. fortissima dilectio est. sic
dicitur Cant' viij°. Fortis est ut mors
dilectio tua: et ideo violentissime ret
hit omnes a peccatis. Vnde Bnard⁹.
Volens deus nobilem creaturā reuocare
hoīem: si inquit īuitū coegero ī finū
habebo: eo q̄ non libens ueniat. Nūq̄
asinis dabo regnū meū: aut de bobus
cura est deo. Scio quid faciā. Homo
timidus est naturalit̄. Terrebo eū:
si forte sic ɔuertatur et viuat. Et co
minatus est acerbiora que excogitari
possunt: scz tenebras eternas: ver
mes īmortales: ignē inextinguibilē.

Fe 66 (2.)

Fragm. theol. 152

desiderabile

Cū autem nec sic reuocaretur: ait. Nō
solū timidus est homo: sed etiā cupi
dus. Promittā ergo ei qd̾ delcābile
sit. Desiderant enī hoīes aurū ⁊ arge
tū: ⁊ similia. Sed super hec oīa deside
rant vitam: maīfestū hoc ualde est.
Si enī tanta opera desiderant miserā
laboriosā et momentaneā hāc vitā:
quantū diligent vitā beatā. quietā.
eternā: ī qua est p̄ntia oīs boni. et
absentia oīs mali. Promisit enī de
lectabilia supra modū maxīa: que
nec oculus vidit: nec auris audiuit:
nec ī cor hoīūs ascendit. Videns aūt
ꝗ nichil proficeret: inquit. Vnū ad
huc restat. Inest enī hoī. nō solū timor
et cupiditas: sed etiā amor. Et si per
hūc eū attrahere potero. optīe fiet.
Venit ergo ī carne: ⁊ tā dulcissimū
tā benignissimū se exhibuit: ut ī ei⁹
passione lapides scinderent. Qui ergo
cōuerti noluerit: nōne merito audi
turi sūt. Quid ultra facere debui.
et non feci. Quia sicut mō oībus se
exhibet benignissimū: sic aliquādo
exhibebit se seuissimū. Noli ergo cōtēp
nere grām: si nō vis sentire vindictā.
Quāta enī nūc mansuetudīe nos
preuenit: tanta districtione aliquā
do ueniet. Ex magnitudīe ergo īdul
gencie et dilectionis: magnitudine
attende ultionis. Inmēsus ē enī de⁹
et īfinitus ī iusticia: sicut ⁊ ī misericor
dia. Multus est ad ignoscendū: sic
multus erit ad vlciscendū. Sz miā
prior uendicat sibi locū: ut qui hāc
recusauerit: ad cumulū dāpnatiōis
sue digne audituri sūt. Ite maledc̄
ꝛc̈. Et illud prouerbioꝝ Vocaui et
rēnuistis: extendi manū meā. ⁊ nō
fuit qui aspiceret: despexistis oē cōsi
liū meū: nūc ego de interitu uestro
ridebo: ⁊ subsanabo cū uobis quod
timebatis euenerit. Tercia causa

aduentus dn̄i fuit necessitas īdigētis.
Cū enī ī p̄mis parentib⁹ cecidēim⁹ oēs:
et ex massa corruptiōis oēs fuim⁹ pccō
res constituti: ex hoc satisfactionē homo
debuit deo: sed solu̾e nō potuit: eo ꝗ
nichil erat ī eo dignū satisfactione: ꝗ
ꝗ deus gratū posset accipere: ꝗ a plā
ta pedis usqꝫ ad uerticē nō erat ī hoīe
sanitas: ideo nichil habuit per quod dō
satisfacere posset. Sicut igit̾ homo sa
tisfacere debuit ⁊ nō potuit: sic deus
potuit sed nō debuit. Et ideo sapiencia
que disposuit oīa suauiter miaz et ue
ritatem recōsiliauit: faciens ut deus
homo fieret: ut pro hoīe solu̾et quod
homo debuit: per hoc ꝗ deus sufficiēs
fieret quod p̄ri obtulit. De hac satisfac
tione per filiū dei pro nobis facta. dicit
Anselmus. Homo ad quod īstitutus ē
nō restituitur sed nec restituet̾: si non
ad silitudinē angeloꝝ. ī quibus nullū
ē peccatū prouehitur: quod ē īpossibile
fieri: nisi oīnu p̄cepta remissione pccōrū.
que non fit nisi p̄cedente satisfactiōe:
quā satisfactionē talem oportet esse:
ut peccator aut aliquis pro illo det
aliquid de suo deo. quod debitū nō sit:
quod superet oē quod deus nō est. Vn̄
ueritas īmutabilis. et ratio irrefrena
bilis exigit: ut qui peccat raddat aliq̄
deo pro honore ablato. Quod cū natūa
hūana sola nō habebat: subuenit boītas
dei: et eam ī suam p̄sonā assūpsit fili⁹
dei: ut ī vna p̄sona eēt deus et homo:
qui haberet quod superaret nō solū
oēm essentiā que deus nō est: sed etiā
oē debitū quod pccōres solu̾e debebāt:
et cū nichil pro se deberet solu̾et pro
aliis: qui quod debebant redde̾ nō ha
bebant. Preciosior nāqꝫ ē vita hoīs
illius. ꝗ oē quod deus nō est: et supe
rat oē debitū quod deberent pccōres
pro satisfactione. Si enī īfectio illi⁹
superat oēm mltitudīez ⁊ magnitudīez

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1840554312/phys_0002
DFG

sue. ihs xp̄s filius tuus dn̄s noster. qui est
super oīa benedictus deus ī secla. Hanc
viam venerem̄. quia nō nisi per eā īgre
dimur regnū dei. nec opera nostra ac
ceptantur. nisi per eā deo fuerit repn̄tatā.
Quia ut dicit idē veritas. nichil nos deus
habere voluit. quod nō trāsiret manus eius.
Secūda via dei ad nos venientis. ē vita
spūalis. et tota dispēsatio carnis sue.
In quā viam tūc primo pedē posuit.
cū de utero virginis natus. īgrederetur
ī hūc mūdū. quā viam cōtinuavit be
ne faciendo. et sanādo oēs oppressos a
diabolo. quousque cōsumata passione.
vel dispensationis carnis sue. reliquit mū
dū. et rediit ad patrem. ut hanc viam
nobis propositā ab eo imitem̄. Ipsa est
eīm via recta. via iusta. que ad sc̄a sc̄o
rū recto itinere nos perducit. De qua
ii° R̄ xxii dicitur. Deus īmaculata via
eius. Ps Deus meus īpolluta via eius.
Quā perābulans per mūdū. usque ī celū
pertransiit deus. ut per eandē nō de
clinātes ad dextrā vel ad sinistrā. ipsum
directo tramite sequam̄. Quod facere
nos voluit exod' xxv°. cū dixit. Inspice
et fac scd̄m exēplar. quod tibi mōstra
tū est. Itē Iudicū vii°. Quod me vide
tis facere. hoc facite oēs. Et Johis xiii°.
Exēplū dedi vobis. ut quēadmodū ego
feci. ita et vos faciatis. Hic p̄a petri ii°
dicitur. Xp̄s passus ē pro nobis vobis
relinquens exemplū etc. Verū quia
via hec arta est: ideo pauci sunt qui ābulāt
ī ea. Ideo clamem⁹ ī celū cū ps̄ dicētes.
Dirige ī conspectu meo viā tuā. Pauci
eīm in hac via dei. propter eius artitudinē.
perseverant. Sūt eīm quidā qui viā
nō īveniūt. alii qui īceptā deserūt. alii
qui ī via deficiūt. alii qui non subsistūt.
et sic mille modis. et periculis a via do
mi. quod sine dolore nō loquimur oberram⁹. Quod
veri⁹ lamētabilit' aquiritur. ponēs quinque
genera hoīm. qui dn̄m ī via et ī vita eius

sequimur nō sequunt̄. ita īquiens. Sūt
quidā quibus nōdū natus est xp̄s.
sūt quibus nōdū est passus. sūt quibus
nōdū surrexit usque adhuc. aliis nōdū
ascendit. aliis nōdū misit spm̄ scm̄.
hec per ordinē sequentes. Primo dicim⁹
sūt quibus nōdū natus est xp̄s. qui ab
eo tpe quo ceperūt habē dominiū super
liberū arbitriū. et propria voluntate
a deo recesserūt. et pctīs īmerserūt.
divitiis īhiantes. et supbia ītumescē
tes. ac si eorū deus et dn̄s humilis nō
venisset. et pauper et nudus ī p̄sepio
nō iacuisset. En quō eorū deus repu
tabitur. ī quib⁹ nec signa. nec vesti
gia īveniūtur. vel ī quibus deus egres
sus ē ī mūdū. et hec deformitas signū
ēēt quod nō sit ī eis natus deus. De his
aūt quibus natus est deus. dicit illud
ysaye xxxi°. Hec cōformitas erit pac
tū quod feriā cū eis. Dabo legē meā
ī visceribus eorū. ī corde eorum scribam.
et ero eis ī deū. et ipsi erūt mihi ī populum.
Sup quod postillator dicit. legē quā
scribit dn̄s ī visceribus et corde electorum.
est lex humilitatis. quā habuit ī nascē
do. et lex paupertatis. quā habuit
cōversando. quas leges qui nō hnt
nō sūt eius. De his eīm dicit ī ps̄.
Contritio et īfelicitas ī viis eorum. et viā
pacis nō cognoverūt. etc. Et quia ignota
est vie eorū ī oī tpe. ideo erraverūt
ī solitudinē et īaquoso. et viā civitatis
habitaculi nō īvenerūt. De quibus ad
huc dicit ī ps̄. Dixi semp hii errāt
corde. ipsi vero nō cognoverūt vias
meas. quibus iuravi ī ira mea. si
introibūt ī requiē meā. Si ergo nō
intrabūt ī requiem meam. cōsequens
est ut intrent ī infernū. et ubi gementes.
et sibiipsis īproperantes. dicēt illud
Sapiē Erravim⁹ a via veritatis et
iustitie lumē nō luxit nobis. lassati
sum⁹ ī via iniquitatis. et perditionis

[illegible] spiritiale [illegible]
[illegible] Quid nobis profuit su-
perbia. aut divi[illegible] [illegible]
[illegible] nobis? [illegible]
[illegible] et tamen [illegible]
[illegible] fluctuacio[illegible]
[illegible] nec est inve[illegible]
[illegible] aut avis [illegible] transvolat
[illegible] nullum [illegible]
[illegible] aut tamquam sagitta emissa
[illegible] destinatum. Sic et nos nati de-
[illegible] esse. et virtutis nullum signum
valuimus ostendere. in malignitate au-
tem nostra consumpti sumus. talia dixerunt
in inferno. hii qui peccaverunt. De his
[illegible] beris. Proinde [illegible] estimabis
[illegible] dignationis memoria. datur
occasionem ut videas eos [illegible]
in sollicitudine diebus istis vestium
[illegible] querere. ciborum delicias parare.
[illegible] ad hoc natus sit. et in nativitate
[illegible] et hiis filia queat xpc. [illegible]
[illegible] dignius. ubi avaritia exhi-
[illegible]. Sed audi ipsum dicentem. Quid
[illegible] ambicione vestes paras in nati-
[illegible] Detestor ego superbiam. Quid tu
[illegible] ciborum copias reponis
[illegible] Dampno ego carnis deli-
[illegible] Celebrans ergo adventum meum
[illegible] me honoras. sed cor tuum longe
[illegible] a me. non me colis. sed deus tuus
[illegible] est. et gloria in confusione eorum.
[illegible] quibus nondum xps passus est. qui
[illegible] natum [illegible] in humilitate. qui in paupertate
[illegible]. peccata sua humiliter confitentes.
et paupertate [illegible] meliorem [illegible]
[illegible] cognoscentes. sed xps eius
nondum est passus. quia nondum passionis opera
nondum [illegible]. ac si dominus ibi non sit
pro eis passus. De quibus dicitur Eccl.
De hiis qui perdiderunt sustinenciam. et qui
reliquerunt vias rectas. et diverterunt in
vias pravas. Et iterum. Ve ingredienti
terram duabus viis. Duabus enim viis
ingreditur. qui peccata sua cognoscit. et

[illegible] persistere. sed per solutionem
eorundem minime operatur. De quibus
dicit Mt. vij°. Non omnis qui dicit mihi domine
domine intrabit in regnum celorum. sed qui facit
voluntatem patris mei qui in celis est. ipse
intrabit in regnum celorum. Dicit enim et
non facit. Unde Mt. x°. Qui non acci-
pit crucem suam et sequitur me. non est me
dignus. Et iterum. Qui vult venire
post me tollat crucem suam et sequatur
me. Et apostolus. Si non compatimur. non
conregnabimus. Et tales sunt quibus ad-
huc dominus non est passus. quia non sunt
participes eius passionis. Tercio sunt
alii quibus nondum resurrexit. et sunt hii
qui passione domini viriliter se induerunt.
et in laborum anxietate. et in afflictione.
morte afficiuntur tota die. crucifigen-
tes carnem suam cum viciis et concupiscenciis.
et loquentes deo in amaritudine anime
sue. Noli me condempnare. pre angus-
tia. et contricione spiritus gementes.
atque dicentes. Fiat misericordia tua domine
ut consoletur me. Qui itaque propter
deum mortificantur tota die. facti sunt
sicut oves occisionis. sive hoc fiat
ex magna peccatorum contricione. sive ex de-
siderio satisfaciendi deo. sive ex affectu
recuperandi amissi temporis. vel etiam neglec-
ti premii per peccatum. nullam suis tribu-
lacionibus recipientes ab homine consola-
cionem. sed expectantes eum qui de celo
consolatur contritos corde. Ipsi sunt
quibus deus est passus. Quarto sunt
alii quibus nondum ascendit. Cum quibus
adhuc conversatur in terra. nunc dul-
cissimis confabulacionibus. interne dulce-
dinis. nunc apparicionibus divini luminis
eos multipliciter consolando. qui per omnes dies
consolacionis sue festivum tantum et in cor-
dibus continuum alleluia. flent in oracionibus.
suspirant in meditacionibus. et omnia desi-
deria spiritualia et corporalia sunt eis deside-
rabilia super aurum et lapidem preciosum
multum. et dulciora super mel et favum.

festinanter et sufficienter. Festinanter, quia in
momento in ictu oculi anime sue suam scientiam
infudit. Unde Paulus qui dicebat: Evan-
gelium non ab homine recepi, sed per revelati-
onem Ihesu Christi, in raptu suo creditur
didicisse. Unde Ambrosius: Nescit tarda
molimina spiritus sancti gratia. Secun-
do docet sufficienter, ut ad oblivionem
veniat difficulter. Hec autem sufficientia
in tribus consistit, ut dicit Bernardus: quia
docet, monet et movet. Docet racio-
nem ut sciat, monet voluntatem ut ve-
lit, movet memoriam ut faciat. Quod
in aliis doctrinis minime reperitur. In qui-
busdam discipuli quidam docentur, sed
ad volitum non monentur, nec ut sciti
in opus proferant commoventur. Propter
quod dicit Apostolus ad Hebreos iiii: Vivus
est enim sermo dei et efficax et pene-
trabilior omni gladio ancipiti, et per-
tingens usque ad divisionem anime et spiritus,
compagum quoque et medullarum, et dis-
cretor cogitacionum et intencionum cordis.
Propter quod eius doctrina ita penetrat, ut
nulla umquam oblivione in perpetuum de-
leatur. Unde Proverbiorum xxiiii dicitur:
In doctrina replebuntur cellaria vino.
Quia per eius doctrinam cellaria animarum nos-
trarum, id est memoria et voluntas, vino
divine cognicionis replebuntur. Propter
quod monet nos magister eius Proverbiorum
xxii dicens: Appone cor tuum ad doc-
trinam meam. De hac doctrina dicere
possumus illud evangelii: Stu-
pebant omnes et mirabantur super doc-
trina eius. Ad quam nos perducat etc.

Ecce rex tuus venit tibi.
Mathei xxi. Anima devo-
ta ex magistri doctrina infor-
mata, [illegible] sapientia inflama-
ta, sanctitatis emi[illegible]nencia nobilitata,
mutata do[illegible]one, nobiliorem

affectum induit, et flagranti desiderio
petit illud ii Regum xiiii: Obsecro ut
videam faciem regis, ut ex eius pre-
sencia iterum instructa, ei valeat amplius
complacere. Cum simile petivit Moyses
cum diceret, Exodi xxxiii: Si inveni gratiam
in oculis tuis, ostende mihi teipsum. Eodem
autem affectu sponsa in Canticis petivit dicens,
Canticorum i: Indica mihi ubi pascas ubi cu-
bes in meridie. Per meridiem altiorem
statum sue claritatis designans. Simili
devotione petivit Philippus dicens,
Johannis xiiii: Domine ostende nobis patrem
et sufficit nobis. Hec est enim inter alias
gracias non minima gratia recipientis, ut
per unam gratiam iam obtentam, alias sibi
trahat et afficiat ad amplius postu-
landum. Quippe qui dat omnibus affluenter
et non improperat, gratiam pro gratia tri-
buens. Ad cuius devocionis mutacio-
nem, mutat deus adventum suum, tamquam
rex magnificus veniens. In cuius ad-
ventu primo demonstrat sibi omnia de-
siderabilia glorie sue. Omnia dico pro
capacitate dilecte sue, ut ex ostensione
regalis dignitatis informata, se diligenter
disponat, ut si aliquando iterum ad huius vi-
sitacionis gratiam admittatur, statum suum
quantum divinitus adiuvatur ostense
dignitati conformet et aptet, abstergens
et amovens et longe a se faciens quic-
quid poterit tantam gratiam impedire. Hu-
ic dignissimo regi cum magno devocionis
affectu occurrens atque dicens: Tu es
ipse rex meus et deus meus. Subiungens
quoque nichilominus illud ii Machabeorum:
Tu solus es rex bonus. Omnium enim re-
gum magnalia sunt respectu bonorum mira-
bilium tamquam pulvis. In verbis ergo
propositis tria notanda occurrunt per
que spiritus sanctus dilectam animam instru-
it et informat, quo ad gratiam huius ad-
ventus regi suo debeat complacere. Primo

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1840554312/phys_0005
DFG

enim excitat eam ad huius aduentus vi-
gilantissimam consideracionem. conside-
rati aduentus vehementissimam admi-
racionem. admirate gratie diligentissi-
mam imitacionem. Primum ibi Ecce. 2m
ibi. rex tuus. 3m ibi. venit tibi. Primum
ergo scilicet sollicita huius aduentus con-
sideratio notatur in aduerbio Ecce. quod est
demonstratiuum. Sciamus autem quod ideo res
demonstrantur ut consideraciones et cog-
niciones de eisdem habeantur. Sequitur
rex tuus. In cuius nomine et dignitate fi-
delis anime admiratio excitatur. Quid enim
maioris admiracionis esse potest. quam quod
is qui secundum Jo. in apocalipsi habet in femore
et in vestimento suo scriptum. rex regum et
dominus dominancium. respectu cuius dignitatis
et excellentie secundum ysa xl. omnes gentes
quasi non sint sic sunt coram eo. et quasi nich-
ilum et inane reputate sunt ei. in huius pe-
regrinacionis et dissimilitudinis regione
descendere dignatur. et ad ethiopissam et ad
paupercula animam inebriatus eius amore.
se dignatur dulciter inclinare. De hac ad-
miracione dicit ysa. lx. Tunc videbis
et affluens. et mirabitur et dilatabitur
cor tuum quando conuersa fuerit ad te multitu-
do maris. regalium deliciarum. De cuius
magnitudine dicit Bernhardus. Omnes di-
uicie et omnis mundi gloria minus est ad
hanc gloriam. immo nec est aliquid ad eius
comparacionem. Sequitur 3m scilicet. venit
tibi. In quo monet dilectam animam ad
huius regis qui venit imitacionem. Ad hoc
enim venit cultu regio et habitu rega-
li. ut si quando detur anime sancte ad huius
regis nupcias aspirare. sciat quoniam opor-
tet eam talia preparare in se. ut ex hiis or-
nata et decorata. nomen et dignitatem
regine ei valeat adaptare. Sciamus
enim quod principum et regum sponse regine
[illegible]. et principes nuncupantur. In hiis ergo
regalibus insigniis veniet deus ad animam
ut ex eius mirabilibus anima ad miretur.
admiracio prouocetur. prouocata imitetur.
In hoc ergo aduentu rex deus anime sancte
multa ostendit insignia. in quibus si
ipsum imitari voluerit. non erit insipiens.
scilicet nobilitatis altitudinem. diuiciarum
magnitudinem. glorie pulchritudinem.
roboris fortitudinem. potencie multitu-
dinem. que licet diuisa sint nomine. vnum tamen
sunt in essencia diuinitatis. In hiis regali-
bus ornamentis si regem deum imitata
fuerit. de pauperi statu tamquam secunda Hester
sumitur in regalem. ut digna sit sic ornata.
tanto regi spirituali matrimonio copulari.
De huius regis nobilitate dicitur Prouerbiorum 24
vltimo. Nobilis in portis vir eius. Glosa.
In portis scilicet interioris hominis. ubi se di-
lecte anime nobilem exhibebit. De hoc re-
ge in ewangelio dicitur. Rex quidam nobi-
lis abiit in regionem longinquam. In-
finita enim longitudo est a deo ad animam
peccatricem. quia longe a peccatoribus salus.
De secundo scilicet huius regis diuiciarum mag-
nitudine dicit propheta Naum ij. Non est finis
diuiciarum eius ex omnibus. Unde Paralipomenon
Tue sunt diuicie et tue glorie. Et proverbiorum 24
In sinistra eius diuicie. De 3o scilicet
glorie sue pulchritudine dicitur Abacuc
iij. Operuit celos gloria eius. iij Regum
viij. Impleuerat enim gloria domini do-
mum domini. que expressissime est anima sancta. De
quarto scilicet roboris siue fortitudinis di-
Job ix. Si fortitudo queritur. robustis-
simus est. Et psalmus. Indutus est dominus forti-
tudinem. et precinxit se virtute. Jeremie
xxxij. Fortissime et magne potencie
est dominus exercituum. De quinto scilicet poten-
tie multitudine dicitur Sapientie xvj. Tu
es domine qui mortis et vite habes potestatem.
Unde Job xli. Non [illegible] est potestas super
terram que ei [illegible] valeat comparari.
In hiis regali[illegible]bus insigniis et
aliis innumeris [illegible] ornamentis rex

anime ad deum. in hoc quod anima est capax ho-
norum que deus est. ut sicut deus est veritas
iusticia. sapiencia. sic anima vera iusta
sapiens. Et hec est una racio sumpta a
cognacione. quare deus sub ratione
sponsi denominetur. Secunda racio est simi-
litudo dei ad animam. que multiplex est.
eo quod multe sunt similitudines inter deum et
animam. Et quantum sufficit ad propositum. iiii^or
habent similitudines. Quarum prima est. quia
sicut deus est inmortalis. sic et anima. et hec
similitudo dicitur inmortalitas. Secunda similitudo
est eternitas. quia sicut deus est eternus. sic et
anima eterna. Tercia similitudo est ubique tota-
litas. quia sicut deus ubique in creatura est
et ubique totus. sic in corpore suo omnis anima vi-
vens. Quarta similitudo est operabili-
tas. quia sicut deus indissimilis sibi semper
indissimiliter dissimilia operatur in creatu-
ra. sic omnis anima quamvis totum corpus vivifi-
cans indissimili vita. in sensibus tamen corporis
et cordis cogitacionibus. indissimiliter operatur
assidue dissimilia. Aliter enim operatur per
visum scilicet actum videndi. et aliter per auditum
scilicet actum audiendi. Ex hiis ergo duobus
scilicet cognacione et assimilacione dei ad
animam. oritur racio sponsi. Sed dicet aliquis
Quid adhuc ad racionem sponsi ex hiis
dictis. Non enim adhuc clare patet quod
propter hoc deus habere debeat racionem spon-
si. Audi ergo apostolum. Omnis actus diligen-
di secundum omnes doctores surgit ex aliqua
similitudine. iuxta illud Eccl. xiii. Omne animal
diligit sibi simile. Propter quod homo diligit
hominem. leo leonem. et unumquodque simile sibi in
specie. Veruptamen quia inter deum et animam dupli-
citer est vinculum et incentivum amoris. scilicet cog-
nacio et similitudo ut iam patuit. Ex hiis
dictis cogitur deus. non solum gratuito. sed
naturali quadam inclinacione diligere
animam. Multi enim sunt cognati adinvicem. sed
non similes. sed tamen propter cognacionem se di-
ligunt. Multi enim sunt similes et non cognati.

et ex hac similitudine similiter se diligunt. Ubi autem
ambo fuerint. ibi necesse est ut sit vio-
lentior vis amoris. Si vero aliquis hiis
racionibus victus dicat. Esto quod deus diligat
animam. cur ergo propter hoc sponsus esse debe-
at. non videtur. Sunt enim multa genera
diligendi. Diligit enim servus dominum. filius
patrem. amicus amicum. et alius benefactorem
suum. Ad quod dicendum. Cum deus sit summus.
decuit eum habere summum amorem ad suum
diligibile. Cum autem secundum Bernardum in amo-
re sint gradus. amor tamen sponsalis violen-
cior est. nobilior et supremus. Decuit er-
go summum deum summum habere amorem. qui
est sponsi. Amor enim sponsi gratuitus est.
quia gratis diligit. contentus dulcedine
sui affectus. Sic divinus amor gratis im-
penditur. tamen propter hoc quia prevenit nondum
existens. iuxta apostolum dicentem. Qui
dilexit nos ante mundi constitutionem.
tamen propter hoc. quia suo amori nichil potest
dignum recompensari. Unde Bernardus. Quid
magnum tali ac tanto recompensatur
amori. si pulvis exiguus totum se ad
redamandum collegerit. Immo si milies
me rependere possem. quid sum ego pulvis
ad deum. Hiis racionibus sufficienter dictum
credimus. cur deus racionem sponsi habe-
at. Cuius amori sic desponsemur. ut in eter-
num numquam ab eo separemur. Quod ipse prestare
dignetur ihesus. qui dignatur sua gracia
sponsus anime dici et esse. Amen.

Veni ostendam tibi sponsam
Apoc. xxi. Consideranti a-
licui dei sublimitatem et
anime humilitatem. et per conse-
quens admiranti. et post admiracio-
nem dubitanti quomodo anima possit dici sponsa
dei. et hoc pro impossibili habenti. dicitur
verbum propositum. scilicet Veni ostendam ti-
bi sponsam. ac si dicatur ei. Veni ab infi-
deli incredulitate tua. quia secundum apostolum

Fragm. theol. 152

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1840554312/phys_0007
DFG

Oportet attendentē ꝑmo credē. ⁊ osten
dā tibi per raciones ⁊ sentencias scto-
rū patrū. que īfallibiles sūt. utpote fū-
date ī veritate dei. q̄ aīa scā dicit̃ spō-
sa dei. quā sibi deꝰ tripliciť despōsa-
uit. scilꝫ ī corde ipām ab eťno predes-
tinando. 2° ī fide. ipām ad sacmētū
fidei vocando. 3° beneficijs tamq̄
arris ⁊ sponsalibꝰ ipām misericor-
diť promouendo. De hijs tribꝰ des-
ponsacionū generibꝰ dicit̃ Ozee ij°.
Sponsabo te m̄i ī fide ⁊ misericordia
⁊ miseracionibus. Itā q̄ dicit mīa q̄
est cordis affcō. tangit ꝑmā despon-
sacionē. De eo q̄ dicit̃ in fide. tangit
2am. In eo q̄ dicit miseracionibꝰ. ta-
git terciā. scilꝫ operū exhibicione
Vn̄ dicit̃ Sapīe viij°. Quesiui m̄i spō-
sam assumē. qđ vtiq̄ꝫ de aīa oportꝫ
intelligi. Dilit̃ textus Cant̃ hoc dul-
ci vocabulo scꝫ sponsa plenꝰ est. que
ꝓpť eius m̄ltitudinē in testimoniū nō
adduco. Vnde Bernħdꝰ hoc ipm̄ eui-
dentissīe loquit̃ dicens. Sponsꝰ nr̄
dn̄s ihs xp̄s. sponsa uero nosipi sꝰ.
⁊ oēs simul vna sponsa. q̄ est mr̄ ec-
clesia. ⁊ aīe singulorꝫ. quasi singlē
sūt sponse. Sꝫ quando sentire potiť
fragilitas nr̄ū de deo suo. q̄ eo affcū
nos diligit. quō sponsa diligitur
a sponso suo. Multū enī hec spon-
sa sponso suo inferior est. Est enī ī-
ferior genē. inferior specie. infeior
dignitate. Infeior genere. de cuiꝰ
genere dicit̃ ysaye liij°. Generacio-
nē eius quis enarrabit. Respcū cuiꝰ
ut idem dicit xl°. Oēs gentes q̄si nō
sint sic sūt corā eo. ⁊ quasi nichilū
⁊ ināne reputate sūt. Scd̄o inferior
est spē. Vn̄ Job xxv°. de eiꝰ pulchritu-
dine ⁊ spē ipē dicit. Celi nō sūt mūdi
ī ꝯspcū eius. q̄nto magis abhoīabil'
homo q̄ bibit sicut aquā īiq̄tatem.

respcū cuiꝰ pulchritudīs ī angel' suis ꝑ-
uitatē repperit. Tercio inferior ē dig-
nitate. Quid vero dignīꝰ deo. qđ in-
dignīꝰ aīa peccatrice. Sapīe xv° scri-
bitur. Vilior est luto vita eius. Attn̄
ut dicit Bernħdꝰ. Propť ethiopissam
istam filiꝰ eťnitatis seu eťni regis de
longinquo venit. ⁊ ut sibi desponsa-
ret illā. eciā mori pro illa nō timuit.
Moyses ethiopissam duxit vxorē. ſꝫ
nō potuit ethiopisse mutare colorē.
Cristus vero ethiopissā suā quā ada-
mauit. adhuc ignobilē ⁊ fedā. glo-
riosam sibi exhibuit nō hn̄tē macu-
lā neq̄ꝫ rugā. Vn̄ Bernħ. Vn̄ tibi o
aīa hūana. vn̄ tibi hoc. vn̄ tibi tā
īestimabil' gloria. ut eiꝰ sponsa me-
rearis esse. ī quē angeli desiderant
prospicē. Vn̄ tibi hoc ut ille sit spō-
sus tuus. cuiꝰ pulchritudinē sol ⁊ lūa
mirantur. Visis auctoritatibꝰ q̄bꝰ
ostensū est dici ⁊ esse sponsā xp̄i aīaꝫ.
nūc idem racioībꝰ ostendat̃. Ponit
aūt Bernħdꝰ tres racioēs. quibꝰ liq̄-
de patet aīam esse sponsam dei dicēs.
Aīa ideo est sponsa xp̄i. q̄ꝛ prole vir-
tutū fecūdata. ideo sponsa xp̄i. q̄ꝛ cas-
to illi amore sociata. ideo sponsa xͥ
q̄ꝛ donis virtutū subarrata. Pmo
dico aīa est sponsa xp̄i. q̄ꝛ prole vir-
tutū fecūdata. A nullo enī aīa potest
fecūdari ī germē boni operis. n̄i a
deo. Vn̄ dn̄s dicit ꝑ ysayā lxvj°.
Nūq̄ ego q̄ alios parē facio. ipē
nō pariam. Nūq̄ ego q̄ alijs gene-
racionē tribuo. ipē steril' ero. Qsi
dicat. Non. Scdm̄ꝰ aūt oī certo cer-
tiꝰ. q̄ femīa illiꝰ viri est sponsa. a q°
fecūdat̃. īpregnat̃. grauidat̃. Scd̄o
aīa sponsa xp̄i est. q̄ꝛ casto amore illi
sociata. Amor enī aīe nūq̄ quiescat
n̄i in deo. Aīa enī oīa pagrat ī nul-
lo stabil' ꝑmanes. donec īueniat in

Margin: b (left, beside "sūt sponse"); c (right, beside "ut dicit Bernħdꝰ"); d (right, beside "nūc idem racioībꝰ"); e (right, beside "fecūdat̃").

propter quem deus venit ī carnē. q̄
hoc pr̄ibus promisit. Et quia fructus
eiusdem aduentus ī promissione prim.
nobis similiť est promissus: quippe q̄
semē abrahe sum⁹: et per remissionē
heredes. ut ad Gall' iij° dicit: fiducialiť
speremus ī eandem promissionē: ut no
bis sicut et illi ad iusticiā reputet. Fide
lis em̄ est deus: qui nobis hoc quod ex
debito iusticie nobis debetur: nō nega
bit. Secūda causa aduentus dei ī carnē:
est caritas uenientis. Diligit em̄ nos
deus amore īeffabili. Et licet hoc deus
multipliciter dicāt ī scriptura: tm̄ q̄
homo dure ceruicis erat. uerbis credē
non potuit: nisi transiret caritas ī ef
fectū. Dixit em̄ deus vnicuiq̄ nostrū
iā dudū illud 2ᵉ ps. Sicut mater v
nicū amat filiū: ita te diligebā. Et ī
Jeremie xxxj°. In caritate perpetua di
lexi te. Et quia nichil erat ī hoīe prop
ter quod se diligendū speraret. ideo sus
pectam habuit homo caritatē dei. Pt
quod deus hanc suspitionē de medio
tulit: dicens Ezechiel xxxvj°. Nō propť
uos ego faciā: sed propter memetipm̄.
Et malachie Dilexi uos dicit dn̄s.
Et dixistis. In quo dilexisti nos. Quod
exponens Bernardus dicit. Hoīes cre
ati. et īgrati. tedio affecti. suspectas
habebant promissiones: dicentes hijs
qui dilectionē dei a dn̄o nūciabāt. Quo
usque tollitis aīās nostras. Multiphā
ria multisq̄ modis olim p̄dicitis pacē.
et non venit: promittitis bona et ecce
turbatio. Quousq̄ dicitis pax pax ⁊
non est pax. Spondet ⁊ nō exhibet
uerbis quomō ergo iā credem⁹ opus
magis opē uerba firmari probet nūcios
suos ueridicos si inde nūcij eius sunt:
et veniat ipē ut sepe promiserūt. Vn̄
singuli dicere poterant illud Judicū
Quō tu dicis q̄ ames me. cū aīmus tu⁹
non sit mecū: Non ergo surgo: nō susci

tor: non excitior de puluere: nō respiro
ī spē: si non ipē descendens. Deus itaq̄
ad hos clamores mīa motus. qui sic
2° ps dicitur. Non wlt deus perire aīi
mas. sed retractat cogitans ne penitus
pereat qui abiectus est: ueniens aūt
dixit illud ysaye Ego ipē q̄ loquebar
ecce assū. Et homo factus. tm̄ dulcedis
et dilectionis exhibuit hoīībus: et tā
amabilem se prebuit oībus: ut durissi
mi cordis sit quisquis eū nō diligit
toto corde: offerens tā supra modū max
imā caritatem: qua maiorē nēo habu
it ī celo et ī terra. De quo Bn⁹. Vere ī
nullo cōmendat deus sic suā caritatem:
quā ī misterio passionis et īcarnationis
eius: ī nullo sic reuelatur caritas ei⁹.
uel pietas. In nullo sic apparet benig
nitas eius. q̄ ī hūanitate: nā potencia
eius occultata est: qm̄ ī infirmitate
uenit: sapiencia eius abscondita est:
placuit em̄ ei per stulticiam saluos
facere credentes. Nōne stultū se fecerāt
deus: qui pro īimicis ī mortē tradidit
aīām suam: et que nō rapuit exsoluebat.
Nōne ebrius erat vino caritatis: et ī
memor sui cōtra cōsiliū petri dicentis:
propicius esto tibi. cū dicēt se passurū.
Quare autē tā supramodū hoīībus
ostendit caritatem. Racio est: quia int
oēs affectus. fortissima dilectio est. sic
dicitur Cant viij°. Fortis est ut mors
dilectio tua: et ideo violentissime rec
hit omnes a peccatis. Vnde Bnard⁹.
Volens deus nobilem creaturā reuocare
hoīem: si inquit īuitū coegero īsinū
habebo: eo q̄ non libens ueniat. Nūq̄
asinis dabo regnū meū: aut de bobus
cura est deo. Sed quid faciā. Homo
timidus est naturaliť. Terrebo eū:
si forte sic cōuertatur et viuat. Et cō
minatus est acerbiora que excogitari
possunt: scz tenebras eternas: ver
mes īmortales: ignē inextinguibilē.

Inch mm 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170 180
C1 B1 A1 C2 B2 A2 B5 A5 20 18 17 16 11
Patch Reference numbers on UTT
Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No. 309
4.5 5.0 5.6 6.3
10 09 03 02 01 C7 B7 A7 C8 B8 A8 C9 B9
UB Rostock 0514000
the scale towards document

Fragm. theol. 152

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1840554312/phys_0009
DFG